

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/20/2021
Identifikačné číslo spisu:	2717205401
Dátum vydania rozhodnutia:	28.07.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2717205401.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu JUDr. Róbert Fatura, so sídlom kancelárie Centrum 18/23, Považská Bystrica, správca úpadcu: TO-GA, s.r.o., so sídlom Sadová 149, Senica, IČO: 47 989 149, zastúpenému advokátom Mgr. Tomáš Dragula, so sídlom Centrum 18/23, Považská Bystrica, proti žalovanej R. O., nar. XX. Y. XXXX, bytom L. zastúpenej advokátom Mgr. Richard Trusina, so sídlom Háľkova 1, Bratislava, o zaplatenie 42.900 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 1C/24/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, č. k. 31Cob/133/2019 - 256, zo dňa 24. novembra 2020, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovaná m á n á r o k proti žalobcovi na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Skalica (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 1C/24/2017 - 167 zo dňa 18. apríla 2019 vo výroku I. žalobu zamietol, vo výroku II. priznal žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, vo výroku III. priznal žalobcovi proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v súvislosti s pojednávaním dňa 27. novembra 2018 v plnom rozsahu a vo výroku IV. vyslovil, že o výške trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa proti žalovanej domáhal zaplatenia do konkurznej podstaty úpadcu (ďalej aj „TO-GA, s.r.o.“) sumy 35.000 eur a po pripustení zmeny žaloby uznesením z 15. augusta 2018, sumy 42.900 eur s príslušenstvom špecifikovaným v žalobnom petite. Žalobca tento peňažný nárok uplatnil titulom bezdôvodného obohatenia ako majetkový prospech získaný (žalovanou na

úkor úpadcu) plnením bez právneho dôvodu, ktorý v sumáre mali predstavovať konkrétne výbery finančných prostriedkov z majetku (účtu) úpadcu, uskutočnené žalovanou (od augusta do októbra 2015) v dobe, kedy zastávala funkciu konateľky spoločnosti TO-GA, s.r.o. Vo veci súdom vydaný platobný rozkaz bol zrušený v dôsledku odporu podaného žalovanou, v ktorom sa bránila, že obchodný podiel v spoločnosti TO-GA, s.r.o., dňa 18. decembra 2015 zmluvne previedla na nového jediného spoločníka a k príčinám výberov finančných prostriedkov sa vyjadrila v liste adresovanom predbežnej správkyňi konkurznej podstaty úpadcu. Tieto prostriedky boli použité konateľkou v súvislosti s činnosťou spoločnosti, boli riadne záúčtované, pričom v tom čase nebola spoločnosť v predĺžení ani v úpadku. K tomu disponuje všetkými relevantnými dôkazmi žalobca (správca).

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a za použitia najmä ust. § 133 ods. 1 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „OBZ“), § 135 ods. 1 OBZ, § 135a ods. 1, 2, 3 OBZ, § 136 ods. 1 OBZ, § 757 OBZ, § 373 OBZ, § 489 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „OZ“), § 451 ods. 1, 2 OZ, dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby. Uviedol, že právna kvalifikácia žalobou uplatneného nároku je vecou súdu. Konštatoval, že jedným z dôvodov vzniku záväzkového vzťahu je aj bezdôvodné obohatenie, avšak v danom prípade k nemu nedošlo, keďže žalovaná konala pri výbere peňažných prostriedkov z účtu úpadcu ako štatutárny zástupca, čo nemožno kvalifikovať ako plnenie bez právneho dôvodu ako tvrdil žalobca a „konanie žalovanej nenapĺňalo znaky ani iného prípadu vzniku bezdôvodného obohatenia“. Súčasne posúdil žalovaný nárok aj z hľadiska právnej úpravy zodpovednosti konateľov voči spoločnosti za škodu (§ 135a OBZ), pokiaľ vznikne porušením povinnosti pri výkone ich pôsobnosti. Prijal záver, že len preukázaný výber peňažných prostriedkov z účtu spoločnosti úpadcu nepredstavuje skutočnosť spôsobenej škody spoločnosti úpadcu alebo protiprávne konanie žalovanej ako konateľ'a, keďže takéto konanie vyplývalo z jej pôsobnosti ako štatutárneho zástupcu spoločnosti úpadcu. Žalobca nepreukázal a ani netvrdil, že žalovaná ako konateľka mala spôsobiť škodu. Po predbežnom právnom posúdení veci súdom (§ 181 ods. 2 CSP) žalobca v konaní nepreukázal vznik škody a ani porušenie konkrétnej povinnosti žalovanej ako konateľ'a v priamej príčinnej súvislosti so vznikom škody. Súd prvej inštancie uzavrel, že z vykonaného dokazovania „nemal preukázané, že došlo vôbec k vzniku škody a že túto škodu spôsobila žalovaná“. O náhrade trov konania rozhodol v zmysle § 255 a nasl. CSP.

4. Na odvolanie žalobcu, ktorým napadol všetky výroky prvoinštančného rozsudku, vrátane výroku o náhrade separátnych trov na strane žalobcu, Krajský súd v Trnave (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 31Cob/133/2019 - 256, zo dňa 24. novembra 2020, rozhodol tak, že prvým výrokom rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II. a IV., t.j. o zamietnutí žaloby a o náhrade trov prvoinštančného konania, potvrdil ako vecne správne rozhodnutie (§ 387 ods. 1 a 2 CSP), druhým výrokom odvolanie žalobcu voči výroku III., t.j. o náhrade separátnych trov zavinených žalovanou stranou vo vzťahu k zmarenému pojednávaníu 27. novembra 2018, odmietol a tretím výrokom náhradu trov odvolacieho konania priznal v konaní úspešnej žalovanej v plnom rozsahu.

5. K potvrdzujúcemu výroku, na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie vo veci vykonal dostatočné dokazovanie a stotožnil sa so záverom, že v konaní nebola preukázaná existencia žalobcom tvrdeného bezdôvodného obohatenia žalovanej na úkor úpadcu a ani jeden z predpokladov zodpovednosti za škodu podľa § 135a ods. 2 OBZ, v spojení s § 373 a § 757 OBZ.

Uviedol, že dôkazné bremeno ohľadom preukázania existencie škody leží na žalobcovi a nie na žalovanej. Až keď by bol preukázaný vznik škody, porušenie konkrétnych povinností žalovanou, príčinná súvislosť medzi porušením povinností a vzniknutou škodou, až potom by prichádzalo do úvahy, aby sa žalovaná mohla brániť tým, že konala s odbornou starostlivosťou; v danom prípade však nebola preukázaná existencia škody, ani porušenie konkrétnej povinnosti žalovanej.

6. Odvolací súd nezistil žalobcom tvrdené porušenie jeho práva na spravodlivý proces, ktoré malo byť

spôsobené nevykonaním výsluchu svedka Ing. K., keďže súd prvej inštalácie riadne odôvodnil, prečo tento žalobcom navrhnutý dôkaz nevykonaný. Ako neopodstatnenú posúdil odvolací súd aj námietku žalobcu spochybňujúcu výpoveď svedka Ing. V., ktorý robil účtovníctvo úpadcu, pre jeho tvrdenú nedôveryhodnosť. Rovnako za nedôvodnú považoval námietku vo vzťahu k (ne)použiteľnosti záverov znaleckého posudku

Ing. Miroslavy Jakubcovej. Za vadu konania a rozhodnutia odvolací súd nepovažoval právne posúdenie uplatneného nároku aj podľa úpravy o zodpovednosti konateľov za škodu v OBZ, keďže súd prvej inštalácie v priebehu konania na pojednávaní 25. septembra 2018 doplnil predbežný právny názor s poukazom na možnosť právneho posúdenia nároku v zmysle § 135a a nasl. OBZ, s tým, že je na žalobcovi, aby preukázal predpoklady zodpovednosti za škodu, a to vznik škody, protiprávne konanie a príčinnú súvislosť. Tiež ako neopodstatnenú posúdil žalobcovu námietku, že súd prvej inštalácie o návrhu na vypočutie svedka G. L.

ani len nerozhodol, ak žalobca síce tento dôkaz označil, avšak svedka v zmysle úpravy podľa § 197 ods. 1 CSP sám nezabezpečil, ani v zmysle § 197 ods. 2 CSP nepožiadala súd o jeho predvolanie. Súčasne odvolací súd zdôraznil, že po tom, ako súd prvej inštalácie

na pojednávaní 26. marca 2019 vyzval strany v zmysle § 182 veta prvá CSP, aby zhrnuli svoje návrhy, vyjadrili sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci, tak prítomný právny zástupca žalobcu sa nevyjadril, že by trval na výsluchu uvedeného svedka, prípadne,

že nie je schopný zabezpečiť jeho účasť a že by preto požiadala súd o jeho predvolanie.

Podľa odvolacieho súdu ani zo žalobcovho odvolania nevyplýva, že by trval na výsluchu tohto svedka, keď len spochybňoval procesný postup súdu. Napokon, pokiaľ strany v prvoinštančnom konaní návrh na výsluch ďalšieho svedka, G. O., nepodali, nemožno vyčítať súdu prvej inštalácie, že tento dôkaz nevykonaný a vychádzal (len) z listinného dôkazu o výsluchu tohto svedka ako obvineného v trestnom konaní.

7. Záverom zhrnul odvolací súd, že odvolacie dôvody boli neopodstatnené, nemali vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia a neboli spôsobilé privodiť jeho zmenu.

Rozhodol aj o náhrade trov odvolacieho konania za použitia § 396 ods. 1 CSP, § 256 ods. 1 (analogicky v časti odmietnutia odvolania) a § 255 ods. 1 CSP. Nevzhládol v danej odvolacej veci ani osobitné dôvody v zmysle § 257 CSP, pre ktoré by žalovanej ako úspešnej strane v konaní nemal náhradu trov konania priznať.

8. Proti rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu podal v zákonom stanovenej lehote žalobca (ďalej tiež „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodil z ustanovení § 420

písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Za podstatné považoval skutkové zistenie,

že žalovaná predmetnú sumu vybrala z účtu úpadcu, túto si ponechala a spoločnosti nevrátila ani po zániku funkcie konateľa. Uviedol, že následne došlo k prepisu spoločnosti TO-GA, s.r.o. na tzv. bieleho koňa, o čom sa vedie trestné konanie pred Okresným súdom Trenčín

sp. zn. 6T/86/2018 vo veci poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a), ods. 4 Trestného zákona.

9. Namietanú tzv. zmätočnosťnú vadu v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP podľa dovolateľa založilo jednak nevykonanie ním navrhovaného dokazovania vo vzťahu ku svedkom Ing. K. a L. a tiež nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia zo strany oboch súdov nižších inštalácií.

10. K nevypočutiu navrhovaných svedkov, a teda podľa dovolateľa k vykonaniu dokazovania v nižšej, než navrhovanej miere, uviedol, že takýmto postupom pred súdmi nižších inštalácií došlo k nedostatočnému zisteniu skutkového stavu, k porušeniu zásady rovnosti zbraní, k porušeniu čl. 6 a čl. 9 CSP a rozhodnutie je z tohto hľadiska neodôvodnené a neudržateľné. Návrh na výsluch svedka Ing. K. súd „bezdôvodne zamietol“ a prečítanie jeho výpovede (z trestného konania) nemohlo nahradiť jeho výpoveď pred súdom v danom konaní, tu tiež preto, že tomuto svedkovi nemohol žalobca, ktorý nebol v trestnom konaní jeho účastníkom, klásť otázky. Vyjadril tiež názor, že až z obsahu výpovede svedka vyplynie, či tento dôkaz bol pre vec podstatný. Poukázal tiež na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, ktorý v inej odvolacej veci (sp. zn. 16CoKR/29/2015) rozhodnutie súdu

prvej inštancie zrušil z dôvodu nevypočutia svedka.

11. Ďalej dovolateľ namietol, že o zamietnutí jeho návrhu na vypočutie svedka L. súd vôbec nerozhodol. Pokiaľ účasť svedka na pojednávaní pred súdom sám dovolateľ nezabezpečil, tak len preto, lebo nevedel, či ho súd vypočuje alebo nie. Takýto postup súdov nižších inštancií dovolateľ považoval za svojvoľný a na takom postupe založené rozhodnutie za nepredvídateľné.

12. Dovolateľ tiež považoval napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za nedostatočne odôvodnený a to v takej intenzite, ktorá z hľadiska ním uvádzaného judikátu R 2/2016 má predstavovať porušenie práva na spravodlivý proces. Nedostatočnosť odôvodnenia videl dovolateľ najmä v tom, že odvolací súd ako ani prvoinštančný súd vôbec nepristúpili ku skúmaniu liberačných dôvodov na strane žalovanej. Pritom za nezrozumiteľné považoval dovolateľ hodnotenie výpovede svedka V. k zisteniu prítomnosti takýchto liberačných dôvodov, pri súčasnom závere súdu o nepreukázaní žalobcom konkrétneho skutku, z ktorého dôvodu nebolo potrebné preukazovať konanie žalovanej s odbornou starostlivosťou.

13. K právnomu posúdeniu veci dovolateľ namietol, že mu nie je zrejmé, prečo súd žalovaný nárok právne kvalifikoval ako nárok titulom náhrady škody a nie v zmysle žaloby, titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Súdom nižších inštancií tiež vytkol nesprávne ustálenie dôkazného bremena. Z hľadiska úpravy v ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP považoval za doteraz dovolacím súdom nevyriešenú otázku právneho posúdenia výberov žalovanej sumy žalovanou, a teda, či výbery žalovanej sumy žalovanou (bývalou konateľkou) sa majú posudzovať ako bezdôvodné obohatenie alebo náhrada škody spôsobená spoločnosťou konateľom. Vychádzal z toho, že ani súdy nižších inštancií neuvádzali žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým by podporili správnosť svojich záverov. Dovolateľ pritom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“, „NS SR“ alebo „dovolací súd“), sp. zn. 4Obdo/4/2013 z 30. apríla 2013, ale s tvrdením, že síce bolo vydané v obdobnom prípade, v ktorom však, na rozdiel od tu posudzovaného sporu, nedošlo k ponechaniu si žalovanej sumy konateľom, ale k jej použitiu v prospech jemu spriaznenej osoby.

14. Ďalej dovolateľ vytkol napadnutému rozhodnutiu nesprávne ustálenie nositeľa dôkazného bremena, ktoré mal podľa súdu niesť iba žalobca. Pokiaľ by aj z hľadiska právneho posúdenia malo ísť o zodpovednosť konateľa podľa § 135a OBZ, tak dovolateľ považoval za preukázané, že žalovaná vybrala sumu, ktorú nevrátila a ponechala si ju, pričom sa porušenie jej právnej povinnosti prezumuje a ak teda takto dovolateľ zodpovednosť žalovanej preukázal, potom sa presunulo dôkazné bremeno na žalovanú v tom, aby preukázala liberačný dôvod. Podľa dovolateľa „bolo nesporné, že majetok spoločnosti chýba“ a že s ním žalovaná nenaložila v prospech spoločnosti, keďže vo vzťahu k tejto skutočnosti nedošlo zo strany žalovanej k „účinnému popretiu“. Pritom žalovaná v rámci svojej obrany voči žalobe poskytla určité tvrdenia, ale ich nepodporila žiadnymi dôkazmi. Ak tvrdila, že si nič neponechala a peňažné prostriedky použila na chod spoločnosti, tak to mala preukazovať žalovaná, rovnako aj to, že to bolo riadne zúčtované, a nie žalobca, že zúčtované neboli, lebo by tak mal preukazovať negatívnu skutočnosť. Dovolateľ tiež poukázal na ustanovenia OBZ týkajúce sa zodpovednosti konateľov obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným za škodu spôsobenú spoločnosťou porušením svojich povinností, uvádzajúc ich výklad z odôvodnení rozhodnutí Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2Cob/65/2014 z 12. marca 2015 a Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2Cob/113/2014 z 13. decembra 2014. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie, resp. aby napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel. Uplatnil si tiež nárok na náhradu trov konania.

15. K dovolaniu sa písomne vyjadrila žalovaná tak, že žiadala, aby dovolanie bolo zamietnuté ako nedôvodné a bola jej priznaná náhrada trov dovolacieho konania. Napadnutý rozsudok odvolacieho

súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie označila za vecne správne, riadne a dostatočne odôvodnené rozhodnutia. Dovolateľ podľa nej argumentuje len svojimi domnienkami, hypotézami a presvedčením a nie objektívne preukázanými faktami.

Samotná existencia trestného konania vedeného voči žalovanej na inom súde (Okresný súd Trenčín), nemá žiaden vplyv na toto civilné konanie, s výnimkou konania o náhradu škody spôsobenej trestným činom, čo nie je tento prípad. Vybraté peniaze žalovanou boli použité na chod spoločnosti a na nákup pohľadávok, práve z výťažku ktorých žalobca ako správca uspokojuje veriteľov. Žalobca nevysvetlil, ako inak by sa tieto pohľadávky dostali do majetku TO-GA, s.r.o. Námietky o procesných porušeníach v súdnom konaní označila žalovaná za neopodstatnené, primárne z hľadiska neexistencie takých väd zmätočnosti, resp. pri ich prípadnej existencii, z dôvodu nedosiahnutia potrebnej intenzity zásahu do procesných (ústavných) práv dovolateľa.

16. Žalobca vo svojej dovolacej replike k vyjadreniu žalovanej len zotrval na dôvodoch dovolania a zopakoval svoj dovolací návrh.

17. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vo výrokoch I. a III. vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, postupom bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok treba odmietnuť.

K dôvodom prípustnosti dovolania.

18. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

19. Podľa § 420 CSP, je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a) až f) predmetného ustanovenia (zakotvujúceho tzv. vady zmätočnosti). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1, 2 CSP).

20. Pre dovolanie podané podľa § 421 CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

21. Dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný [§ 439 CSP, okrem prípadov uvedených v písm. a) až c) citovaného ustanovenia]. Rovnako je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací

dôvod (§ 420 v spojení s § 431 ods. 1 CSP a/alebo § 421 CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku uvedenej viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 59/2017 z 8. júna 2017).

K prípustnosti dovolania proti výroku II. odvolacieho rozsudku.

22. Primárne dovolací súd uvádza, že dovolaním bol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu, teda vo všetkých jeho výrokoch. Vyplyva to jednoznačne z obsahu dovolania (§ 438 ods. 1 v spojení s § 124 ods. 1 CSP), keď dovolateľ v úvodnej časti dovolania výslovne uviedol, že „rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 31Cob 133/2019 z 24. 11. 2020 je dovolaním napadnutý v celom rozsahu“ a tiež z jeho dovolacieho návrhu, ktorým dovolateľ žiada zrušenie, alternatívne zmenu napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Z ustanovenia § 424 CSP vyplýva, že dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Vo vzťahu k výroku II. odvolacieho rozsudku, ktorým bolo odmietnuté odvolanie žalobcu voči výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie, však nemožno prijať záver, že vyznelo v neprospech dovolateľa, keďže výrokom III. v prvoinštančnom rozhodnutí došlo k priznaniu plnej náhrady separátnych trov žalobcovi proti žalovanej, vzniknutých v súvislosti s pojednávaním dňa 27. novembra 2018 (pojednávanie bolo odročené z dôvodov na strane žalovanej). Odvolací súd vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu konštatoval, že žalobca nebol oprávnený podať proti výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie, keďže týmto výrokom bolo rozhodnuté výlučne v neprospech žalovanej.

Vo vzťahu k tomuto záveru a odmietajúcemu výroku II. odvolacieho rozhodnutia dovolateľ ani neuviedol žiadne konkrétne dôvody podaného dovolania. V tejto časti preto dovolací súd prijal záver o neprípustnosti dovolania tak z hľadiska absencie dôvodov subjektívne oprávňujúcich žalobcu podať dovolanie, keď v konečnom dôsledku táto časť rozhodnutia napriek odmietnutiu odvolania nevyznela v neprospech žalobcu, ako aj z dôvodu chýbajúceho odôvodnenia dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi, resp. ich vymedzenia spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, čo zakladá dôvody pre odmietnutie tejto časti dovolania v zmysle § 447 písm. b) a písm. f) CSP.

K prípustnosti zvyšnej časti dovolania z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP.

23. Podľa ust. § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany ako dôsledok nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

Relevantnými znakmi, charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle tohto ustanovenia, sú zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva.

Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva

je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil

s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

25. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu,

spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej len „ústava“).

Pod pojmom nesprávny procesný postup je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr.: právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol strane rozsudok doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Pre prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces.

26. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

27. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúci je výlučne záver dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017).

28. Dovolací súd z vyššie uvedených hľadísk preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

29. Namietanú zmätočnosťnú vadu malo podľa dovolania založiť predovšetkým neakceptovanie návrhov žalobcu na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov Ing. K. a L.. Dovolateľ vytkol procesný postup v prvoinštančnom konaní, ktorým namiesto výsluchu svedka Ing. K. súd v rámci dokazovania prečítal výpoveď tohto svedka v inom konaní a že vo vzťahu k návrhu na výsluch svedka L. o tomto ani len nerozhodol, a teda dôkaz nevykonával bez odôvodneného zamietnutia dôkazného návrhu strany.

30. Dovolací súd predovšetkým zdôrazňuje, že ako už uviedol vyššie, v civilnom sporovom konaní súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie sporových strán (§ 185 ods. 1 CSP, resp. § 120 ods. 1 OSP s účinnosťou do 30. júna 2016). Súd hodnotí predložené dôkazy, resp. vykonáva dokazovanie aj inými dôkazmi, než predložia strany a následne ich hodnotí podľa svojho uváženia v zmysle zákona. Zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov a táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiacia úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledok hodnotenia dôkazov má byť súčasťou

rozsudku.

31. Vádu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP však nezakladá už to, ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, pretože to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčené (obdobne R 125/1999, R 6/2000). Rovnako, pokiaľ by aj súd niektorý z vykonaných dôkazov alebo i viaceré takéto dôkazy vyhodnotil nesprávne, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však sama osebe prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné. O prípad nepreskúmateľnosti (arbitrárnosti) rozhodnutia, založenej na takomto pochybení, by pritom mohlo ísť len vtedy, ak by dôkazy boli hodnotené v rozpore so zásadami elementárnej logiky, prípadne ak by závery boli vyvodzované z dôkazu, ktorý vôbec vykonaný nebol; o žiaden taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo.

32. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany možno založiť len tromi dôvodmi.

Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t.j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené.

Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť

(rozsudok najvyššieho súdu z 31. marca 2021, sp. zn. 5Cdo/107/2019). Dovolací súd dáva do pozornosti aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 28. októbra 2020, sp. zn. 7Cdo/205/2019 (publikované v ZSP 1/2021), podľa ktorého: „Aj keď má strana sporu procesné oprávnenie navrhovať dôkazy, súd nemusí vykonať každý ňou navrhnutý dôkaz, musí však v rozhodnutí vysvetliť, prečo ho nevykoná. Súd môže nevyhovieť návrhu strany na vykonanie dokazovania len z dôvodu, že navrhnutý dôkaz: a) sa týka skutočnosti, ktorá je bez relevantnej súvislosti s predmetným konaním, b) nie je spôsobilý overiť alebo vyvrátiť tvrdenú skutočnosť

a c) je vzhľadom na nepochybné výsledky dokazovania vykonaného inými dôkazmi nadbytočný. Pokiaľ tieto dôvody nie sú dané, súd nevyhovením návrhu na vykonanie dokazovania koná spôsobom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP“.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené a na námietky ku konkrétnemu procesnému postupu pred súdom prvej inštancie ohľadom dokazovania, z ktorého väd dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP, dovolací súd uskutočnil potrebný dovolací prieskum. Z obsahu spisu vyplýva, že návrh na výsluch svedka G. L.

(a tiež svedka J. V.) zahrnul žalobca do svojho písomného stanoviska

zo dňa 12. septembra 2018 (č. l. 70) a mal sa týkať okolností „výberu a použitia

resp. nevrátenia žalovanej sumy úpadcoví“. Súd prvej inštancie vyzval žalobcu, aby v určenej lehote oznámil súdu, či je schopný zabezpečiť prítomnosť navrhovaných svedkov

(okrem L. aj svedka V.) a v opačnom prípade oznámil, či žiada súd o zabezpečenie ich predvolania súdom, avšak s upozornením, že ak za tým účelom strana nezloží v lehote určenej súdom preddavok na trovy takého dokazovania, súd navrhovaný dôkaz nevykoná

(§ 253 ods. 1, 3 CSP). Žalobca v odpovedi z 3. októbra 2018 na výzvu súdu navrhol,

„aby svedkov na pojednávanie zabezpečil konajúci súd a to bez povinnosti správcu zložiť preddavok na trovy dôkazu“, keďže správca je v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. o) zákona

č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej tiež „zákon o súdnych poplatkoch“) oslobodený od platenia súdneho poplatku. Napokon však na výzvu súdu z 15. októbra

2018 (bez určenia, ktorých svedkov sa preddavok má týkať) žalobca preddavok na trovy dôkazu (100 eur) za účet súdu zložil (č.l. 126). Na pojednávaní

31. januára 2019 súd vykonal dokazovanie o.i. výsluchom svedka V., pričom zo zápisnice žiadne výhrady žalobcu vo vzťahu k absencii predvolania, resp. nevypočutia svedka L. súdom, nevyplyvajú. Následne v podaní z 28. februára 2019, obsahom ktorého bolo uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, žalobca navrhol, okrem listinných dôkazov, výsluch svedka Ing. K. K. „ku skutočnostiam týkajúcim

sa výkonu podnikateľskej činnosti žalovanou ako konateľky spoločnosti TO-GA, s.r.o.

a ku skutočnostiam odkupovania pohľadávok touto spoločnosťou“. Na nasledujúcom pojednávaní 26. marca 2019 súd prvej inštancie rozhodol o vykonaní dokazovania výsluchom žalovanej, znaleckým posudkom č. 7/2019, oboznámením sa s výsluchom svedka

Ing. K. z pripojeného trestného spisu a zamietol návrh na vykonanie dokazovania jeho výsluchom. K prečítaným a oboznámeným listinným dôkazom neboli stranami vznesené žiadne pripomienky. Žalobca k vykonanému dokazovaniu nemal pripomienky ani v rámci svojej záverečnej reči. Nevykonanie dokazovania výsluchom svedkov L. a Ing. K. namietol žalobca až v podanom odvolaní, a to so zhodnou argumentáciou, ktorú použil v dovolaní.

34. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí stotožnil s dôvodmi, pre ktoré súd prvej inštancie dôkaz výsluchom svedka Ing. K. na pojednávaní nevykonával (podrobne uvedené

v ods. 15. odôvodnenia prvoinštančného rozsudku), keď použil jeho výpoveď z trestného konania. V tomto postupe nevzhliadol porušenie práva žalujúcej strany na spravodlivý proces, pričom uviedol, že dôvody, pre ktoré súd prvej inštancie dotknutého svedka priamo nevypočul, ani žalobca žiadnym relevantným spôsobom nespochybnil. Za daných okolností zdôraznil správnosť záveru súdu prvej inštancie, že by bolo neehospodárne vykonávať dokazovanie navrhovaným spôsobom, keď žalobca navyše tvrdil len možnosť disponovania informáciami svedkom o naložení s predmetnou sumou žalovanou, keď svedok sa žiadnym spôsobom nepodieľal na riadení spoločnosti úpadcu a ani z jeho výpovede v trestnom konaní nevyplyva ani náznakom, že by takými informáciami disponoval. Navyše v konaní nebolo podľa odvolacieho súdu preukázané, že dané výbery z účtu úpadcu neboli v účtovníctve riadne zaúčtované a žalobca v tomto smere žiadnym relevantným spôsobom nespochybnil výpoveď svedka J. V., ktorý robil účtovníctvo úpadcu.

35. Z vyššie uvedeného ani dovolací súd v namietanom postupe týkajúcom sa nevykonania žalobcom navrhnutého dôkazu výsluchom svedka Ing. K. K. nevidel takú vadu procesného postupu, ktorá by mohla znamenať porušenie práva dovolateľa na spravodlivý proces. Podstatné bolo, že súdy nižších inštancií vytvorili žalobcovi v celom konaní dostatočný priestor pre uplatňovanie a realizáciu jeho procesných práv, vrátane možnosti vznášať tvrdenia, navrhovať dôkazy na ich preukázanie a vyjadrovať sa k celému priebehu dokazovania a obrane protistrany. To, že v danom prípade súdy všetky dôkazné návrhy, vrátane spôsobu dokazovania a jeho hodnotenia, podľa predstáv žalujúcej strany neakceptovali, v konečnom dôsledku neznamená porušenie práva na spravodlivý proces.

Vo vzťahu k namietanému dokazovaniu, týkajúceho sa svedectva Ing. K. K., bolo podľa dovolacieho súdu podstatné a pre zachovanie procesných práv dovolateľa postačujúce, že oba súdy nižších inštancií sa dôkazným návrhom žalobcu zaoberali, posúdili ho, rozhodli o ňom a svoj postup náležite odôvodnili. To, že sa s dôvodmi tohto postupu a rozhodnutia dovolateľ nestotožnil, nie je z hľadiska dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP právne významné. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie nepovažoval výpoveď svedka Ing. K. za potrebnú, pokiaľ z hľadiska jeho vzťahu k úpadcovi, resp. v jeho mene konajúcich osôb, nemohol disponovať relevantnými informáciami o „naložení so žalovanou sumou žalovanou“, pričom sa pri tomto závere opieral aj o výpoveď tohto svedka z trestného konania. Nie je teda možné namietaný postup súdov nižších inštancií považovať za svojvoľný a ani dotknutý dôkaz za tzv. opomenutý.

36. K obdobným záverom dospel dovolací súd aj pokiaľ ide o dovolateľom namietané nevykonanie dokazovania výsluchom svedka G. L.. Je síce potrebné dovolateľovi prisvedčiť v tom, že tento dôkazný návrh súd prvej inštancie neakceptoval bez toho,

aby výslovne rozhodol o jeho zamietnutí a v odôvodnení svojho rozsudku ho len spomenul (ods. 1.) bez

uvedenia dôvodov tohto postupu. Tiež odvolací súd v napadnutom rozhodnutí (ods. 30.) nesprávne uviedol, že z obsahu spisového materiálu nevyplýva, že by žalobca žiadal súd o predvolanie tohto svedka na pojednávanie, keďže takáto žiadosť vyplýva z elektronického podania (právneho zástupcu) žalobcu z 3. októbra 2018 (čl. I. 111), avšak v konečnom dôsledku tento chybný postup súdov v konaní nepredstavoval podľa dovolacieho súdu taký zásah do procesných práv žalobcu, ktorým by došlo k porušeniu práva

na spravodlivé súdne konanie. Je tomu tak preto, že samotný žalobca v dovolaní označil tohto svedka za tzv. „bieleho koňa“, na ktorého teda žalovaná len formálne, účelovo previedla obchodnú spoločnosť TOGA, s.r.o. (neskoršieho úpadcu), a keďže účtovníctvo spoločnosti viedla spoločnosť GALLIFREY s.r.o., resp. fakticky (v konaní vypočutý) svedok navrhnutý žalobcom, J. V., ktorý, na rozdiel od svedka L., bol spôsobilý overiť alebo vyvrátiť tvrdenú skutočnosť, t.j. ako žalovaná naložila so žalovanou sumou. Súčasne odvolací súd správne vyhodnotil, že po tom, ako súd prvej inštancie na pojednávaní 26. marca 2019 vyzval sporové strany podľa § 182 veta prvá CSP, aby zhrnuli svoje návrhy, vyjadrili

sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci, žalujúca strana sa nevyjadrila, že by trvala

na výsluchu svedka L. a žiadala súd o zabezpečenie jeho účasti, a napokon,

že ani z odvolania nevyplývalo trvanie na výsluchu daného svedka, iba spochybňovanie dotknutého procesného postupu súdu. Za tohto stavu, preferujúc princíp materiálnej ochrany procesných práv strán v civilnom súdnom sporovom konaní, dospel dovolací súd k záveru v podstate zhodnému so súdom odvolacím, a to, že uvedené formálne vady v procesnom postupe súdu nižšej inštancie vo vzťahu k návrhu žalobcu (neskoršieho dovolateľa)

na výsluch svedka L., vo výsledku nepredstavujú vadu procesného postupu súdu takej intenzity, ktorá by založila z dôvodu porušenia práva strany na spravodlivý proces zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Podstatné bolo, že po podaní tohto návrhu mal dovolateľ ako žalujúca strana zo strany oboch súdov nižšej inštancie v konaní vytvorený dostatočný priestor na to, aby preukázal dôležitosť vykonania práve tohto dôkazu

pre možnosť zvrátenia výsledkov ostatného vykonaného dokazovania a jeho hodnotenia, ktoré vyplývajú z napadnutého rozhodnutia. Dovolateľ však okrem poukazu na nevykonanie tohto dôkazu a absenciu odôvodnenia tohto postupu v rozsudku súdu prvej inštancie (ktorý však priamo predmetom dovolacieho konania nie je), takéto vysvetlenie nevyhnutnosti výsluchu svedka L. pre rozhodnutie vo veci, nepodal. Vo svojom podaní z 12. septembra 2018, obsahujúcom pôvodný návrh na vypočutie dotknutého svedka, pritom tvrdil, že svoj právny nárok považuje na základe už predložených dôkazov za jednoznačne preukázaný

a len z opatrnosti naviac „z dôvodu predchádzania akýmkoľvek pochybnostiam“ navrhol aj výsluch svedkov Y. V. a G. L., oboch k okolnostiam výberu a použitia, resp. nevrátenia žalovanej sumy úpadcovi. Po podaní tohto dôkazného návrhu a po zložení preddavku na trovy dôkazov, však dovolateľ zostal vo vzťahu k tomuto dokazovaniu v podstate nečinný, a to napriek opakovanému poučeniu o sudcovskej koncentrácii konania a jeho následkoch, ako aj v štádiu záverečných rečí strán, pred skončením dokazovania

na pojednávaní 26. marca 2019. V tomto smere aj z hľadiska úpravy v § 197 ods. 1 a 2 CSP za nedôvodnú považuje dovolací súd námietku dovolateľa, že „nemal ako zistiť, či súd navrhovaný výsluch svedka L. vykoná alebo nie“. Napokon samotným nevykonaním takéhoto dokazovania nemohlo dôjsť k porušeniu práva strany na spravodlivý proces, nakoľko tu nešlo ani o celkom výnimočný prípad možnosti vykonania dokazovania práve a len dôkazom, ktorý súdy nižších inštancií odmietli vykonať.

37. Dovolací súd za celkom neprijateľný považuje názor dovolateľa vyplývajú z dovolania,

že súd má návrh strany na vykonanie dôkazu výsluchom svedka v podstate vždy akceptovať a takýto dôkaz vykonať, lebo až z výsluchu svedka vyplynie, „či je jeho obsah podstatný

pre rozhodnutie súdu alebo nie“. To by totiž v konečnom dôsledku znamenalo popretie zmyslu ustanovenia § 185 CSP, ktorý je vyjadrením prejednávacej zásady, ovládajúcej dokazovanie v civilnom sporovom konaní. „...Civilný sporový poriadok zvyšuje procesnú zodpovednosť strán v dokazovaní a obmedzuje aktivitu súdu pri navrhovaní, a teda

aj vykonávaní dôkazov.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J. Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016,

s. 692). Z čl. 8 základných princípov CSP vyplýva, že je to sporová strana, ktorá je povinná označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Princíp hospodárnosti pri postupe súdu v konaní je zdôraznený aj v čl. 17 základných princípov CSP. Preto v civilnom sporovom konaní je nevyhnutné a opodstatnené, ak súd vyžaduje, aby sporová strana podaný dôkazný návrh zdôvodnila tak, aby bolo možné (vopred) pred rozhodnutím podľa § 185 ods. 1 CSP a nariadením navrhovaného dokazovania posúdiť, na podporu ktorých jej tvrdení (žaloby alebo obrany proti žalobe) má dôkaz slúžiť, či sa týka skutočnosti, ktorá relevantne súvisí s predmetným konaním, či dôkaz je alebo nie je spôsobilý overiť alebo vyvrátiť tvrdenú skutočnosť, či je alebo nie je vzhľadom na nepochybné výsledky dokazovania vykonaného inými dôkazmi nadbytočný a tiež, či je reálne dôkaz súdom vykonať (napr. či nie je spojený s neprimeranými časovými alebo inými prekážkami) a teda či jeho vykonanie bude v súlade s princípom hospodárnosti konania.

38. Žiada sa dodať dovolaciemu súdu, že dovolateľ prostredníctvom námietok k nevykonaniu predmetných dôkazov (výsluchu svedkov Ing. K. a L.), v podstate spochybňuje aj správnosť skutkových zistení, z ktorých vychádzalo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, ku ktorým z vykonaného dokazovania dospeli súdy nižšej inštancie, pretože dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolací súd nie je treťou inštanciou (tzv. skutkovým súdom), a preto sa ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a z tohto hľadiska ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania (viď 5Obdo/69/2016, publikované pod č. 25 v ZSP 3/2017).

39. Nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (v tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000, ako aj na rozhodnutia 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) napríklad v uznesení, sp. zn. II. ÚS 465/2017 a nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (taktiež aj IV. ÚS 228/2020).

40. Dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy a v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu (čl. 15 Základných princípov CSP). Rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie strán sporu. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 CSP). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmatečnosti rozhodnutia z hľadiska procesného postupu súdu v konaní, čo nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

41. K dovolateľom namietanému porušeniu zásady rovnosti zbraní dovolací súd uvádza, že v danom prípade súdy nižších inštancií poskytli stranám rovnakú možnosť vyjadriť sa k sporu, k vykonanému dokazovaniu, k priebehu konania a k vyjadreniu protistrany. V tomto smere dovolací súd nezistil porušenie zásady rovnosti zbraní postupom súdov, ktorú dovolateľ nesprávne spája s nevykonaním všetkých ním navrhnutých dôkazov.

42. Dovolací súd, a to aj vo vzťahu k ďalšej námietke dovolateľa, podľa ktorej nepovažuje hodnotenie výpovede svedka V. súdom za dostatočne odôvodnené a zrozumiteľné, ďalej uvádza, že nepochybne z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (II. ÚS

410/06, Kraska c. Švajčiarsko

z 29. apríla 1993). Výhodnotenie, ktorá skutočnosť tvrdená a dokazovaná v civilnom sporovom konaní je pre rozhodnutie vo veci samej významná a ktorá nie, je doménou rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Ústavnoprávny rozmer nadobúda prípadný rozpor so zákonným príkazom vyjadreným v § 191 CSP, a to v miere spôsobilej postaviť konanie i jeho výsledok do pozície nespravodlivosti a neobjektívnosti. Uvedené zákonné ustanovenie upravuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov, ktorá napriek pomenovaniu nevytvára (všeobecnému) súdu priestor pre ľubovoľné (svojvoľné) hodnotenie dôkazov.

Prípadná svojvôľa v procese hodnotenia dôkazov je nežiaducim prvkom v súdnom konaní, ktorý zakladá nielen rozpor postupu a naň nadväzujúceho súdneho rozhodnutia so zákonom, ale aj so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, lebo svojvôľa konajúceho súdu je hrubým narušením spravodlivostnej kvality súdneho rozhodovania

(pozri I. ÚS 125/2020, I. ÚS 227/2021). Takéto porušenia vo vzťahu k právu na spravodlivé súdne konanie však dovolací súd v danom prípade nezistil. Rozhodnutie odvolacieho súdu nadväzovalo na rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý sa výpoveďou dotknutého svedka podrobne zaoberal a hodnotil ju aj v súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi, vrátane účtovníctva úpadcu v rozhodnej dobe a záverov oboch znaleckých posudkov, so záverom,

že len na základe výberov z bankového účtu spoločnosti nie je možné s istotou konštatovať, že tieto výbery mali za následok odstránenie majetku spoločnosti. Odvolací súd

na zvýraznenie vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie zreteľne (v ods. 25.) uviedol, že „(ž)alobca nepredložil žiadny dôkaz, že žalovaná si peňažné prostriedky úpadcu prisvojila resp. o tom, že peňažné prostriedky boli použité pre vlastné potreby žalovanej.“ a ďalej, že „(d)ôkazné bremeno ohľadom preukázania existencie škody leží na žalobcovi

a nie na žalovanej. Až keď by bol preukázaný vznik škody, porušenie konkrétnych povinností žalovanou, príčinná súvislosť medzi porušením povinností a vzniknutou škodou, až potom

by prichádzalo do úvahy, aby žalovaná sa mohla brániť tým, že konala s odbornou starostlivosťou a v takom prípade toto preukazovanie by bolo na strane žalovanej, avšak nakoľko v danom prípade nebola preukázaná existencia škody, ani porušenie konkrétnej povinnosti žalovanej, nebol dôvod preukazovať konanie žalovanej s odbornou starostlivosťou.“ K svedkovi V. sa odvolací súd vyjadril najmä z hľadiska žalobcom vznesenej námietky jeho nedôveryhodnosti a nie v súvislosti s liberačnými dôvodmi na strane žalovanej, ktoré, vzhľadom na už uvedené, neboli predmetom posudzovania súdmi nižších inštancií, preto z tohto hľadiska tu niet pochybností, či nezrozumiteľnosť odôvodnenia rozhodnutí, ako uvádza dovolateľ.

43. Ďalším dovolacím dôvodom uplatneným v zmysle § 420 písm. f) CSP bola námietka nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. V tejto súvislosti

sa dovolateľ argumentačne sústredil na Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 3. decembra 2015 k výkladu § 237 ods. 1

písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, publikovaného pod č. R 2/2016 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2016, podľa právnej vety ktorého „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže

ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1

písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“ Podľa dovolateľa nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, a to v intenzite spôsobujúcej odňatie práva konať pred súdom, spočíva v tom, že súd vôbec nepristúpil ku skúmaniu liberačných dôvodov na strane žalovanej. Dovolací súd však preskúmaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v rozsahu dovolacích dôvodov nezistil ani takúto vadu zmätočnosti z hľadiska úpravy v § 420 písm. f) CSP.

44. Osobitne k dovolateľom poukazovanému stanovisku R 2/2016 dovolací súd odkazuje

na názor Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) vyslovený v uznesení sp. zn. I. ÚS 44/2021 z 26. januára 2021, vo vzťahu k aplikabilite druhej vety stanoviska R 2/2016 po 1. júli 2016, v zmysle ktorého aktuálnosť stanoviska po nadobudnutí účinnosti novej právnej úpravy dovolania je

potrebné chápať v tom zmysle, že pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva

na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Včlenením formulácie o práve na spravodlivý proces do textu zákona sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale naopak, sprísnilo (obdobne II. ÚS 120/2020, tiež II. ÚS 419/2021)].

45. K zjavnej neodôvodnenosti (arbitrárnosti) rozhodnutí všeobecných súdov sa vyjadril ústavný súd tak, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

46. Z recentnej judikatúry ústavného súdu vo vzťahu k všeobecnému súdnictvu vyplýva, že jednou z garancií obsiahnutých v pojme práva na spravodlivý proces je aj celkom nepochybné právo účastníka na riadne odôvodnenie, nielen na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky odvolateľa zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom. K naplneniu tohto dovolacieho dôvodu

[§ 420 písm. f) CSP, pozn. dovolacieho súdu] preto nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou či svojvoľnosťou. Striktné oddelovanie procesného postupu súdu a rozhodnutia, ktorý je jeho sumárom a výsledkom, nie je ústavne udržateľným konceptom, pretože celý faktický proces súdu

a naň nadväzujúci myšlienkový proces hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41).

47. O taký prípad porušenia práva strany na spravodlivý súdny proces z dôvodu nedostatočného či nezrozumiteľného rozhodnutia však v danej veci nejde, keďže z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vyplývajú dostatočne a zreteľne vyjadrené dôvody vedúce k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol stručný obsah napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, a to v potrebnom rozsahu zodpovedajúcom tak ust. § 393 ods. 2

ako aj § 387 ods. 2 a 3 CSP.

48. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 aj 2 CSP, stotožňujúc sa v celom rozsahu i s jeho odôvodnením. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich jednotu. Odvolací súd spravidla v takomto svojom rozhodnutí preberá skutkové

a právne závery súdu prvej inštancie. Takýto postup reaguje na súdnu prax v prípadoch úplných a presvedčivých rozhodnutí súdov prvej inštancie, kedy odôvodnenie rozhodnutia odvolacích súdov je len kopírovaním vecne správnych dôvodov. V takých prípadoch rozhodnutia obsahujú sporovým stranám známe podania, známe napadnuté rozhodnutia (rozsudok alebo uznesenie) a v závere obsahujú už len stručné konštatovania o správnosti

a presvedčivosti rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje.

49. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa žalobca domáhal, čo navrhoval, ako sa bránila žalovaná, z ktorých osvedčených

skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, i aké závery zaujal odvolací súd k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil.

50. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nepochybne vyplýva, že základom zamietajúceho rozhodnutia bol záver súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožnil aj odvolací súd, o neunesení dôkazného bremena žalobcu, a to tak k tvrdeniu podľa žaloby, že výbermi finančných prostriedkov z účtu (majetku) spoločnosti TO-GA, s.r.o. žalovanou ako konateľkou spoločnosti došlo k plneniu bez právneho dôvodu, a tým k vzniku bezdôvodného obohatenia žalovanej na úkor úpadcu (§ 451 a nasl. OZ), ako aj, že (pri podradení tvrdeného skutkového stavu pod právnu úpravu zodpovednosti konateľa za škodu spôsobenú spoločnosti porušením svojej povinnosti pri výkone svojej pôsobnosti v zmysle § 135a OBZ, § 757 a 373 a nasl. OBZ) na strane spoločnosti (neskoršieho úpadcu) vznikla škoda ako majetkový úbytok v rozsahu žalovanej sumy. V odôvodnení svojho rozsudku to súd prvej inštancie vyjadril tak, že „(len) preukázaný výber peňažných prostriedkov z účtu spoločnosti úpadcu nepredstavuje skutočnosť spôsobenej škody spoločnosti úpadcu alebo protiprávne konanie žalovanej ako konateľa, keďže takéto konanie jej vyplývalo z jej pôsobnosti ako štatutárneho zástupcu spoločnosti úpadcu....žalobca nepreukázal a ani netvrdil, že žalovaná ako konateľka mala spôsobiť škodu. Po predbežnom právnom posúdení veci žalobca v spore nepreukázal vznik škody a ani porušenie konkrétnej povinnosti žalovanej ako konateľa v priamej príčinnej súvislosti so vznikom škody. V spore vykonaným dokazovaním tak súd nemal preukázané, že došlo vôbec k vzniku škody a že túto škodu spôsobila žalovaná.“ (ods. 30 - 32). Odvolací súd sa zaoberal všetkými pre vec relevantnými odvolacími námietkami, považoval ich za „v celom rozsahu neopodstatnené“ a uzavrel, že pokiaľ súd prvej inštancie doplnením svojho predbežného právneho názoru poukázal na možnosť právneho posúdenia nároku v zmysle § 135a a nasl. OBZ, tak bolo „na žalobcov, aby preukázal predpoklady zodpovednosti za škodu a to vznik škody, protiprávne konanie a príčinnú súvislosť“. Preto argumentácia dovolateľa, že rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, ak sa nezaobera liberálnymi dôvodmi na strane žalovanej, neobstoí. Už súd prvej inštancie vysvetlil v odôvodnení svojho rozhodnutia, že zodpovednosť konateľa za škodu sa spravuje všeobecnými ustanoveniami o náhrade škody podľa § 373 OBZ, jedná sa o objektívnu zodpovednosť, ale poškodenému - žalobcovi patrí dôkazná povinnosť preukázať predpoklady takejto zodpovednosti za škodu, teda vznik škody (jej existenciu), protiprávne konanie škodcu, a to porušenie konkrétnej povinnosti a príčinnú súvislosť medzi škodou a protiprávnym konaním škodcu - žalovanej (ods. 29).

Aj v prípade, že by žalobca preukázal žalovanej porušenie jej povinností, žalovaná by sa zodpovednosti zbavila, ak by preukázala liberálne dôvody (konanie s odbornou starostlivosťou). Pokiaľ však oba súdy nižších inštancií dospeli k záveru, že žalobca neunesol svoje dôkazné bremeno v tom, že nepreukázal základné predpoklady pre vznik zodpovednosti žalovanej za náhradu škody voči úpadcovi, potom nebol dôvod sa zaoberať liberálnymi dôvodmi na strane žalovanej. Preto nie sú dôvodné námietky dovolateľa, pokiaľ vytyka obom súdom nižších inštancií (keďže potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu je potrebné spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie posudzovať ako celok), že sa v odôvodnení nedostatočne vysporiadali s dôkazným bremenom na strane žalovanej vo vzťahu k liberálnym dôvodom v zmysle § 135a ods. 3 OBZ.

51. V tejto súvislosti za neopodstatnené z hľadiska naplnenia predpokladov ust. § 420

písm. f) CSP považuje odvolací súd aj vyjadrenú nespokojnosť dovolateľa s odôvodnením rozhodnutia z hľadiska hodnotenia výpovede svedka Ing. V. Tu opakovane zdôrazňuje odvolací súd, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov.

Právo na spravodlivý súdny proces neznamena ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov, resp. tohto, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom

všeobecne záväzných predpisov, ktoré predkladá účastník konania (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1373). Najvyšší súd Slovenskej republiky a Ústavný súd Slovenskej republiky sa už viackrát vo svojich skorších rozhodnutiach vyjadrili, že z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (napr. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03 a napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/129/2018, 3Cdo/162/2018). Len nesúhlas dovolateľa s dôvodmi, pre ktoré odvolací súd potvrdil ako vecne správne žalobu zamietajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie, nemožno stotožňovať s námietkami voči vyjadreniu dostatočných a preskúmateľných dôvodov rozhodnutia z hľadiska dodržania práva strany na spravodlivý súdny proces.

52. Dovolací súd napokon zvyrazňuje, že právo na spravodlivý proces je výsledkové, to znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov. Ústavný súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 142/2020 uviedol, že: „základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

...

Predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré boli obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (účinnom do 30. júna 2016, m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06), resp. sú obsiahnuté v Civilnom sporovom poriadku (účinnom od 1. júla 2016, m. m. I. ÚS 182/2019)“. Ani z tohto hľadiska dovolací súd nezistil v namietanom procesnom postupe súdov nižších inštancií také vady, ktoré by napĺňali kritériá stanovené § 420 písm. f) CSP a pre ktoré by jediným možným riešením bolo dovolateľom požadované zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie.

53. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

54. K zjavnej neodôvodnenosti (arbitrárnosti) rozhodnutí všeobecných súdov sa vyjadril aj ÚS SR keď uviedol, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára

2020, ods. 17).

O taký prípad však v danej veci nejde, keďže z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sú dostatočne zrejmé dôvody vedúce k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie. Pritom z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako aj z rozsudku súdu prvej inštancie a z obsahu spisu vyplýva, že nosný záver o tom, že samotné výbery peňažných prostriedkov z majetku (účtu) dotknutej spoločnosti jej konateľkou v danom prípade nepredstavujú tvrdené bezdôvodné obohatenie žalovanej bývalej konateľky,

ani prípadnú škodu ako majetkovú ujmu na strane obchodnej spoločnosti, za ktorú

by žalovaná zodpovedala v zmysle § 135a a nasl. OBZ, vychádzal z k týmto skutkovým a právnym otázkam vykonaného dokazovania podľa návrhov oboch sporových strán a v tomto smere boli závery súdov podporené dokazovaním predovšetkým o stave majetku a účtovníctva spoločnosti v rozhodnej dobe. Dôkaznú povinnosť vo vzťahu ku svojim tvrdeniam teda plnili obe sporové strany. Z hľadiska hodnotenia k týmto okolnostiam vykonaných dôkazov, najmä oboch znaleckých posudkov a výsluchu bývalého účtovníka (svedka V.), ako vyplýva aj z podrobného odôvodnenia v rozhodnutiach oboch súdov, nevzhliadol dovolací súd rozpor s úpravou v § 191 ods. 1 CSP, teda nezákonnosť, diskrepanciu, či nelogickosť pri vyvedení skutkových zistení a záverov, znamenajúce vybočenie zo zákonného a ústavného rámca spravodlivého súdneho procesu a odôvodnenie napadnutého rozhodnutia ani z uvedených hľadísk rovnako netrpí vadou zmätočnosti.

55. V posudzovanom prípade sa odvolací súd úmerne okolnostiam prípadu v tejto veci a v súlade s § 387 ods. 3 druhej vety CSP vysporiadal s tými odvolacími námietkami žalobcu (neskoršieho dovolateľa), ktoré považoval za relevantné a stotožnením sa s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie ako celkom dal zreteľne najavo, že tu nebolo žiadnych podstatných tvrdení, s ktorými by sa nevysporiadal už súd prvej inštancie.

Pretože pre spochybnenie správnosti týchto jeho záverov neboli dôvody, dovolací súd v tomto prípade nevzhliadol prípad tzv. zmätočnosťnej vady podľa § 420 písm. f) CSP.

56. Dovolací súd uzatvára, že z uvedených dôvodov nezistil v danom prípade vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, a tým ani prípustnosť a dôvodnosť tejto časti dovolania.

K prípustnosti dovolania z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

57. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho v súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

58. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

59. Podľa obsahu dovolania jeho prípustnosť dovolateľ v danej veci vyvodzuje aj z ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolateľ konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP z dôvodu nesprávneho vyriešenia

ním formulovanej právnej otázky, a to, či výbery žalovanej sumy žalovanou

(bývalou konateľkou) sa majú posudzovať ako bezdôvodné obohatenie alebo náhrada škody spôsobená spoločnosti konateľom. Vychádzal z toho, že ani súdy nižších inštancií neuvádzali žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým by podporili správnosť svojich záverov. Dovolateľ pritom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

(ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), sp. zn. 4Obdo/4/2013 z 30. apríla 2013,

ale s tvrdením, že síce bolo vydané v obdobnom prípade, v ktorom však, na rozdiel

od tu posudzovaného sporu, nedošlo k ponechaniu si žalovanej sumy konateľom,

ale k jej použitiu v prospech jemu spriaznenej osoby.

60. Ďalej dovolateľ vytkol napadnutému rozhodnutiu nesprávne ustálenie nositeľa dôkazného bremena, ktoré mal podľa súdu niesť iba žalobca. Pokiaľ by aj z hľadiska právneho posúdenia malo ísť o zodpovednosť konateľa podľa § 135a OBZ, tak dovolateľ považoval za preukázané, že žalovaná vybrala sumu, ktorú nevrátila a ponechala si ju, pričom sa porušenie jej právnej povinnosti prezumuje a ak teda takto dovolateľ zodpovednosť žalovanej preukázal, potom sa presunulo dôkazné bremeno na žalovanú v tom, aby preukázala liberačný dôvod.

61. Pre dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 421 CSP platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdený dovolací dôvod uvedeným spôsobom, je to dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP.

62. Najvyšší súd vo svojej predchádzajúcej rozhodovacej praxi k otázke prípustnosti dovolania ustálil, že aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí mať charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o právnu otázku, nie o otázku skutkovú. Z dôvodu tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom

sa rozumie tak otázka hmotnoprávna ako aj procesnoprávna. Musí však ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, teda vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu, aj keby bola v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Dôvodnosť prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil.

Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od tohto, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

63. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické (akademické, teoretické) otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi). Pre prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je relevantný len subjektívny názor dovolateľa, teda čo on sám z hľadiska svojho (ne)úspechu v spore považuje za právnu otázku kľúčovú

pre rozhodnutie vo veci samej a ani jeho hodnotenie právneho posúdenia veci súdom.

64. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. b) CSP, by mal dovolateľ:

a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju odvolací súd riešil, b/ vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená (pozri uznesenie najvyššieho súdu z 28. novembra 2019, sp. zn. 5Obdo/75/2019). Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b) CSP (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016,

2Cdo/54/2018, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

65. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP].

Za dovolacím súdom dosiaľ nevyriešenú označil dovolateľ výslovne len jedinú otázku, od ktorej podľa neho záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a to, či výbery žalovanej sumy žalovanou (bývalou konateľkou) sa majú posudzovať ako bezdôvodné obohatenie alebo náhrada škody spôsobená spoločnosti konateľom (ďalej tiež „otázka dovolateľa“). Dovolací súd z ďalšieho obsahu dovolania identifikoval skutočný predmet otázky nastolenej dovolateľom (k čomu otázka smerovala) v súvislosti s jeho námietkami k dôkaznému bremenu strán v prípade súdmi navyše posudzovanej zodpovednosti žalovanej

(bývalej konateľky) za náhradu škody voči spoločnosti podľa § 135a a nasl. OBZ, a to, či v prípade, ak žalobca preukáže, že žalovaná (bývalá) konateľka zo spoločnosti vybrala sumu, ktorú nevrátila a ponechala si ju, pričom sa porušenie jej právnej povinnosti prezumuje a ak teda takto žalobca zodpovednosť žalovanej preukáže, či sa potom presúva dôkazné bremeno na žalovanú v tom, aby preukázala liberačný dôvod podľa § 135a ods. 3 CSP.

66. Z obsahu dovolania teda vyplýva, že dovolateľ uviedol posúdenie veci uskutočnené odvolacím súdom, ktoré považuje za nesprávne a uviedol tiež, ako mal predmetné, podľa jeho názoru právne otázky, súd riešiť, čím v podstate splnil kritériá v zmysle § 432 ods. 1 a 2 CSP.

67. Ako už dovolací súd uviedol vyššie, právna otázka položená dovolateľom v dovolaní musí byť zásadná (určujúca) pre rozhodnutie vo veci, čo znamená, že práve od jej vyriešenia záviselo rozhodnutie súdu v spore. Pre záver o tom, že ide o právnu otázku kľúčovú

pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver najvyššieho súdu rozhodujúceho o dovolaní.

68. V prejednávanej veci sa podľa názoru dovolacieho súdu z dovolania dalo porozumieť, ktorú právnu otázku dovolateľ považuje za takú, od ktorej vyriešenia konkrétnym (či už jedným alebo druhým do úvahy prichádzajúcim) spôsobom záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

69. Za rozhodnú dovolateľ považoval vyššie zvýraznenú otázku (ods. 65), pričom zdôraznil, že nárok na peňažné plnenie voči žalovanej uplatnil výslovne titulom bezdôvodného obohatenia (§ 451 a nasl. OZ) a nie titulom náhrady škody (§ 135a a nasl. OBZ), ktorú súbežne v danom spore posudzovali súdy nižších inštancií.

70. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca žalobou z 27. novembra 2017, v spojení s jeho podaním z 22. mája 2018 o zmene žalobného petitu, voči žalovanej výslovne uplatnil nárok na peňažné plnenie s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia (s citáciou ust. § 451

ods. 1 a 2 OZ), na tom skutkovom základe, že k viacerým výberom peňažných súm z účtu úpadcu „Listom zo dňa 20. 04. 2017 označeným ako čestné vyhlásenie žalovaná odpovedala na výzvu predbežnej správkyne s tým, že neuviedla žiadne konkrétne informácie týkajúce

sa výberu sumy vo výške 35.000,00 Eur, pričom uviedla, že účtovnými dokladmi spoločnosti nedisponuje,nepredložila žiadne relevantné doklady.“ Tak ako dovolací súd konštatoval vyššie, žalobu zamietajúce rozhodnutia súdov nižších inštancií boli založené na závere,

že žalobca neuniesol svoje dôkazné bremeno, keď nepreukázal tvrdenie o tom, že žalovaná si predmetné výbery peňažných prostriedkov ponechala a nevrátila ich do majetku (na úkor) spoločnosti, resp. že by takto došlo ku majetkovému úbytku na škodu spoločnosti

(terajšieho úpadcu). Zo zisteného skutkového stavu súdy nižších inštancií dospeli tiež k záveru, že konanie žalovanej nevykazuje znaky žiadnej zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia (§ 451 a nasl. OBZ), keď konanie žalovanej ako štatutárneho zástupcu spoločnosti v súvislosti s nakladaním s peňažnými prostriedkami spoločnosti nemožno a priori považovať za konanie bez právneho dôvodu.

Súčasne (a navyiac) sa sudy zaoberali aj možnosťou, či skutkový stav, o ktorý žalobca opieral svoj nárok, predstavuje škodu na strane úpadcu, za ktorú by mohla/mala zodpovedať žalovaná z hľadiska zodpovednosti konateľov za škodu spôsobenú spoločnosti porušením svojich povinností pri výkone svojej pôsobnosti (§ 135a a nasl. OBZ), pričom dospeli k záveru, že v konaní nebol preukázaný vznik škody na strane úpadcu, ako jeden zo základných (kumulatívnych) predpokladov pre vznik takej zodpovednosti konateľa.

71. Tieto závery boli pre rozhodnutie určujúce. Preto právna otázka položená dovolateľom, ktorej základ spočíva na inom než v konaní zistenom skutkovom stave a záveroch súdov, a to, že podľa dovolateľa vznikol úbytok majetku spoločnosti tým, že žalovaná predmetnú sumu vybrala, ponechala si ju pre vlastnú potrebu a do spoločnosti ju nevrátila, v danom prípade predstavuje otázku len hypotetickú. Je tomu tak preto, že žalobcom tvrdený skutkový stav, z ktorého vyvodzuje ním ponúkané právne posúdenie veci, nebol v konaní preukázaný (k tomu pozri aj ods. 42 a ods. 54 tohto uznesenia). Podľa záverov oboch súdov nižších súdov výber peňažných prostriedkov, ktoré boli predmetom konania, nebolo možné podradiť ani pod jednu zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia, keď z tohto hľadiska samotný žalobca neidentifikoval to, v čom mala spočívať podstata výberov a najmä to, že tieto prostriedky skutočne boli použité na obohatenie žalovanej, ako základný predpoklad pre povinnosť bezdôvodné obohatenie vydať. Vo vzťahu k otázke dovolateľa teda neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

72. Dovolací súd je v rámci dovolacieho prieskumu viazaný skutkovým stavom tak ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Za daného stavu by ani prípadná odpoveď na otázku dovolateľa nemala žiadny vplyv na závery súdov nižších inštancií, ktoré viedli k zamietnutiu žaloby. Navyiac, dovolateľ svoju otázku formuloval ako alternatívnu (bezdôvodné obohatenie alebo náhrada škody), avšak z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že sudy nižších inštancií pristúpili k právnomu posúdeniu žalobcom uplatneného nároku tak z hľadiska ním priamo uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 a nasl. OZ, ako aj (súbežne a navyiac) z hľadiska náhrady škody v zmysle § 135a a nasl. OBZ, s tým, že je vecou súdu, pod akú právnu úpravu subsumuje žalobcom v spore tvrdený, resp. v konaní zistený skutkový stav veci.

73. Ak odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie prijal aj záver o nepreukázaní vzniku škody (úbytkom majetku spoločnosti) ako jedného zo základných kumulatívnych predpokladov pre vznik zodpovednosti konateľa za škodu podľa § 135a a nasl. OBZ, potom otázka, „...ak sa preukáže, že žalovaná (bývalá) konateľka zo spoločnosti vybrala sumu, ktorú nevrátila a ponechala si ju, pričom sa porušenie jej právnej povinnosti prezumuje a ak teda takto žalobca zodpovednosť žalovanej preukáže, či sa potom presúva dôkazné bremeno na žalovanú v tom, aby preukázala liberačný dôvod podľa § 135a ods. 3 CSP“, vychádzajúca z odlišných predpokladov a iného skutkového stavu, než ktorý bol vyodený z tu vykonaného dokazovania, je v danej veci len hypotetická, a na takú dovolací súd pre jej neprípustnosť pre nesplnenie zákonných podmienok v zmysle § 421 ods. 1 OBZ, odpovedať nemôže.

74. Podľa ust. § 447 písm. c) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

75. Podľa ust. § 447 písm. f) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

76. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže dovolací súd nezistil prípustnosť dovolania žalobcu, rozhodol o jeho odmietnutí podľa § 447 písm. c) CSP [v časti tvrdiacej vadu podľa § 420 písm. f) CSP] a podľa ust. § 447 písm. f) CSP [v časti tvrdiacej vadu podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP].

77. Odhliadnuc od vyššie uvedených záverov žiada sa najvyššiemu súdu na okraj uviesť,

že právne posúdenie tej - ktorej veci v sporovom konaní závisí od uplatneného nároku, skutkových tvrdení strán, ku ktorým je vedené dokazovanie a od zisteného skutkového stavu ako výsledku vyhodnotenia súdom vykonaných dôkazov. Náprava stavu úbytku majetku obchodnej spoločnosti, pokiaľ mal byť spôsobený jej (bývalými) štatutárnymi zástupcami, môže mať viacero právnych riešení, a to podľa okolností, za ktorých došlo k vzniku takeého úbytku. Základným predpokladom úspešnosti následne zvolených právnych nástrojov sanácie stavu úbytku majetku obchodnej spoločnosti, medzi ktoré patrí súdna žaloba voči (bývalým) štatutárnym zástupcom a ňou vyvolané civilné sporové konanie, je preukázanie skutkového stavu samotného úbytku majetku spoločnosti. Len v takom prípade sa možno ďalej právne zaoberať otázkou, na koho strane spočíva dôkazné bremeno preukázania zodpovednosti za záväzok (bývalého) štatutárneho zástupcu (konateľa) voči spoločnosti, a to podľa toho, či tento záväzok vznikol z titulu bezdôvodného obohatenia na úkor spoločnosti alebo z titulu náhrady škody. Pri hľadaní odpovede na otázku správneho právneho posúdenia sporu, ktorého výsledkom má byť reparácia stavu úbytku majetku spoločnosti spôsobeného jej štatutárnymi zástupcami určitým excesom pri výkone ich pôsobnosti, teda existuje viacero hľadísk

a riešenie bude vždy závisieť od konkrétnych okolností daného prípadu. V tejto súvislosti a pre úplnosť najvyšší súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, ktoré dáva návod na prístup k možnému riešeniu, a to za situácie preukázaného vzniku škody (majetkovej ujmy) na strane obchodnej spoločnosti, s odpoveďou na otázku nositeľa dôkazného bremena tak k uplatnenému nároku na náhradu škody ako aj k obrane žalovaného konateľa tvrdiaceho, že výbery finančných prostriedkov využil pre spoločnosť.

(Tiež pre úplnosť však najvyšší súd podotýka, že nižšie uvádzaný výňatok z rozhodnutia NS ČR je potrebné čítať a vnímať s porozumením z hľadiska historicky danej čiastočnej odlišnosti právnej úpravy náhrady škody vo vzťahu ku konateľom spoločnosti, z ktorej toto uvádzané rozhodnutie vychádza, oproti právnej úprave aplikovanej v tu posudzovanej dovolacej veci). Ide o rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 31. marca 2015, sp. zn. 29 Cdo 440/2013, podľa ktorého: „Člen štatutárneho orgánu kapitálovej obchodnej spoločnosti nenesie dôkazné bremeno vo vzťahu ku všetkým predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú spoločnosti. K preneseniu dôkazného bremena dochádza len čo do povinnosti konateľa alebo člena predstavenstva preukázať, že konal

so starostlivosťou riadneho hospodára. Ohľadne vzniku škody, ako aj príčinnej súvislosti medzi škodou a protiprávnym konaním, je dôkazným bremenom zaťažený ten, kto sa náhrady škody domáha. Ak sa nepodarí preukázať, že konateľ alebo člen predstavenstva konal

so starostlivosťou riadneho hospodára, zaťažuje neúspech v spore člena štatutárneho orgánu (za predpokladu, že je preukázaný vznik škody, jej výška a príčinná súvislosť medzi konaním člena štatutárneho orgánu a vznikom škody). Naproti tomu, ak sa nepodarí preukázať vznik škody alebo príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a protiprávnym konaním, je táto objektívna neistota pripočítaná na ťarchu tomu, kto sa náhrady škody domáha. V prejednávanej veci to znamená, že ak dovolateľ tvrdí, že žalovaný konateľ disponoval s peňažnými prostriedkami spoločnosti (čo bolo v konaní preukázané), pričom žalovaný toto tvrdenie dopĺňa vysvetlením, podľa ktorého tieto prostriedky využil v prospech spoločnosti, nesie ohľadne týchto svojich tvrdení dôkazné bremeno žalovaný. Je tomu tak preto,

že tvrdením popierajúcim existenciu protiprávneho konania (porušenie starostlivosti riadneho hospodára) sa žalovaný snaží zabrániť tomu, aby nastúpili pre neho nepriaznivé účinky právnej normy (vznik povinnosti nahradiť škodu). Dokazovanie toho, že žalovaný peňažné prostriedky využil pre spoločnosť, totiž nie je dôkazom vzniku škody. V prejednávanej veci dovolateľ dôkazné bremeno ohľadom vzniku (prípadnej) škody uniesol, keď preukázal, že predmetné peňažné prostriedky, s ktorými žalovaný disponoval, z majetku spoločnosti ušli. To, či peňažné prostriedky boli použité pre spoločnosť, je otázkou konania so starostlivosťou riadneho hospodára, ohľadne ktorej nesie dôkazné bremeno žalovaný.“ (in: Patakyová, M. a kol. Obchodný zákonník. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2022, s. 679).

78. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá a § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP).

79. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.